

ZATERDAG 22 NOVEMBER 1941

Het was op een zonnige zaterdagmiddag toen SD agent Simon Orsouw met zijn motorfiets het boerenerf van de familie Westers opreed. Boer Flip Westers zag hem vanuit zijn schuur aankomen en liep naar buiten.

'Ach meneer Orsouw,' zei hij, 'wat verschaft mij de eer van uw bezoek?' Hij zag vanuit zijn ooghoeken dat er een karabijn in het zijspan lag en was direct op zijn hoede. 'Dag Westers,' zei Orsouw en stapte van zijn motor af.

Hij pakte de karabijn schijnbaar achteloos uit het zijspan en hing het aan zijn schouder.

'Bezwaar als ik even in uw schuur rondkijk?' vroeg hij, niet onvriendelijk.

'In het geheel niet,' zei Westers. 'Maar komt u met een speciaal doel dan of zo?'

Orsouw liep de schuur in en beantwoordde de vraag niet direct. Hij keek in het rond en opende een paar kasten waar tuingereedschap in hing. 'Nee, niet bepaald,' zei hij toen. 'Maar ik hoor weleens geluiden dat u gasten herbergt. En als dat zo is dan raad ik u ten zeerste aan om daar mee te stoppen.'

'Wat bedoelt u met gasten?' vroeg Westers.

'Joden, onderduikers of ander gespuis,' zei Orsouw.

'Daar doen wij niet aan,' zei Westers.

'Ik hoop het voor u,' zei Orsouw. Zijn stem klonk intimiderend en hij liep de schuur verder in, op een afstandje gevolgd door Westers.

Hij nam alle tijd om de schuur eens goed te bekijken en gaf zijn ogen goed de kost. Maar hij zag niets bijzonders.

Na tien minuten liep hij terug naar zijn motor en legde de karabijn weer in het zijspan.

Toen stapte hij met een trage beweging op de motor.

'Als ik hier de laan helemaal uitrij,' zei hij, 'waar kom ik dan precies uit? Of loopt het daar achter dood?'

Westers keek hem aan. 'Helemaal aan het eind van de laan,' zei hij, terwijl hij achter naar de zandlaan wees. 'Daar komt u vlak bij de heidevelden uit. Daar moet u een klein stukje over de heide rijden en links aanhouden.

Dan komt u op het zandpad terecht dat vlakbij het dorp uitkomt.'

'Dank u wel,' zei Orsouw. Hij startte de motor en reed met een slakkengangetje de laan op, nagestaard door boer Westers.

Aan het einde van de laan stonden een paar bomen en daar parkeerde Orsouw zijn motor achter.

Met zijn verrekijker observeerde hij de boerderij nauwgezet, maar er was niets verdachts te zien.

Orsouw's bezoek aan Westers was niet zonder reden. Hij had een anonieme tip gehad dat er onderduikers zaten. Maar voordat hij de Wehrmacht er weer op af stuurde wilde hij wel zeker van zijn zaak zijn. En ondanks dat Westers hem bezworen had dat er geen onderduikers in zijn boerderij zaten had Orsouw gemeend dat zijn lichaamstaal iets anders verried. Maar hij kon zich vergissen en hij zou het zeker in de gaten houden.

Hij stapte weer op de motor en reed, zoals Westers het gezegd had een stukje over het heideveld totdat hij bij het halfverharde zandpad uitkwam. Nog één keer keek hij over zijn schouder en wilde net verder rijden toen hij meende iets te zien bewegen aan de daar achter gelegen bosstrook. Hij pakte zijn verrekijker weer uit het zijspan en tuurde er benieuwd door. En nu zag hij wat er zopas had bewogen.

Er stonden daar twee paarden, vastgebonden aan een boom.

Dan waren er dus ook berijders en daar moest hij meer van weten! Na twintig minuten wachten werd zijn geduld beloond. Twee personen kwamen rustig het bosperceel uitlopen. Hij pakte de verrekijker weer en keek wie dat waren. Het waren een man en een vrouw zag hij. Hij richtte de kijker weer op de man, die net zijn broek vastknoopte. De vrouw kamde haar haar. Heel even ging de vinger van Orsouw over de instelknop van de verrekijker en toen had hij de twee haarscherp in beeld.